

WINNAAR

tussen waan en werkelijkheid

Bert Kaag

inkijkexemplaar

Bert Kaag

WINNAAR

tussen waan en werkelijkheid

WINNAAR

tussen waan en werkelijkheid

Eerste druk 2025
copyright tekst © Bert Kaag
copyright profielfoto © Geertje Wezelman Fotografie

OMSLAG
vormgeving ProBeeld | Ambilicious

BINNENWERK
vormgeving Ambilicious Studio
redactie Inanna van den Berg | Ambilicious

Copyright © 2025 Ambilicious, Waddinxveen

ISBN 978-94-93366-75-6 | NUR 301
www.ambilicious.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ambilicious Waddinxveen | Kalmthout

Voor Jonas en Tijn

Winnaars dragen ook littekens

Johnny Cash

1.

Ik ren de straat op. Sneeuw miezert, nat en dun. Weg van dat gebouw, van dat roofdier dat mij geen rust gunt.

Ik bots op een kind, een moeder schreeuwt. Ik moet door. Niet stoppen. Niet omkijken.

Ga bijna onderuit. Tranen branden in mijn ogen.

Het gaat niet werken. Het wordt niets, met mijn leven.

Er is een klootzak. Een sadist. Ik heb verloren.

Door een straat en nog één. Geen idee waar ik ben. Door sneeuw heen die in plukken op me valt. Op deze vreemde stad. Op wat er over is van mijn bestaan. Vlokken veeg ik uit mijn ogen.

Moeder zit lekker warm in mijn droom. Zij gelooft in de hemel. Hoe is het nu met jou, mama? Please, zeg iets!

Ik hijg, loop langzamer. Kijk achterom, niemand volgt me. Ik geloof in wanen. Leef in wanen. Was mijn leven één lange waan?

Waarom leef ik? Waar ben ik? In een witte wereld, maar kijk uit. Rennen weer.

Het is nergens veilig. Nergens. Natte flarden waaien met me mee.

Oh, ik heb het zo koud. Als alle sneeuwmannen tezamen. De zon danst niet meer over auto's. Mensen stoppen, staren me aan. Lichten verspringen.

Gezichten naderen overal. Gevaarlijk gezwollen koppen. Ze kijken op van patatje of mobiel. Beweging vertraagt voor mijn ogen.

Stroop verstopt mijn hoofd.

Ik spring op de rails van de tram. Buk naar een halfdode meeuw aan mijn voeten. Tussen staal en opgehoopte sneeuw. Tranen, ik ben verloren. Iemand moet het beestje redden. Zwarte oogjes zien op. Met beide handen ontferm ik mij. Het trilt. Heeft bloed bij de snavel, verlamd aan beide vleugels. Weerstand van pootjes.

Weerstand. De nacht is ideaal om te sterven. De dag heeft ook wat als het koud is en sneeuwt. Het beestje trilt tegen mijn lichaam. Ik stap weg uit de rails. ik moet door. Mijn blik op de stervende vogel. Mijn benen bewegen. De natte straat. Een klap, een dreun ...!

Langzaam fladder ik mee omhoog, langzaam, onder de vleugels van mijn vogel.

Hoger, hoger, hoger ...

2017

2

Voetstappen. Geluiden. Stemmen. Een gordijn schuift. Warm. Warm. Jee, waar ben ik? Ik lig, ogen dicht, gevouwen, geplakt. Het is goed. Veilig. Rumoer, ver weg, sterft weg ...

Voetstappen, naast mij. Een stem, ik hoor, versta niets, nog een stem. 'Bloem.'

Ik hoor *bloem*.

'Je mag je ogen opendoen als dat lukt. Je hoeft niet te schrikken. Je ligt veilig in een ziekenhuis in Den Haag. Ik ben dokter Haarstede, neuroloog.'

Met moeite trek ik mijn oogleden van elkaar. Twee vrouwen staan aan het bed. Een man, een blonde man, zit naast me. Hij houdt mijn hand vast. Streelt die zacht. Zijn andere hand beweegt langzaam van mijn voorhoofd naar mijn kruin. Alles om mij heen is licht, te wit. Naakte armen boven dekens die me bedekken. Pijn, mijn ogen. Dicht.

'Bloem, we hebben je zojuist uit je coma gehaald. We hebben je een aantal dagen in slaap gehouden om je hersenen rust te geven. Weet je wat er met je is gebeurd?'

Mijn ogen openen zich tot spleetjes. Een vrouw in witte kleren praat tegen mij. Ik kijk in twee blauwe ogen, boven een groot uitgevallen neus, het lijkt een droom die ... ze vroeg iets.

'Heb je enig idee wat er met je is gebeurd, waarom je hier ligt?'

'Bloem ...?' breng ik uit.

'Bloem, ik ben Mathias, je vriend. Ik heb op je kamer geslapen, in een bed naast jou.'

Betraande ogen? Heeft hij gehuild? Heb ik hem eerder gezien? Moet ik iets doen? Waarom fluistert hij?

‘Ja, je bent onze Bloem en ik ben je oudste zus Debby.’

De andere vrouw.

‘Eén tegelijk,’ waarschuwt de witte jas. ‘Wat weet je nog van het ongeval waardoor je nu hier ligt?’

‘Ongeval ...?’

De dokter gaat half op het bed zitten. De zus staat ernaast met haar handen aan mijn bed. Zij kijkt naar mij. De man streelt niet meer.

‘Wat ik je ga vertellen weet ik via de politie die meerdere getuigen heeft gehoord,’ begint de dokter. ‘Je stond op de rails van een tram en had een vogel in je hand. Je stapte weg zonder te kijken, en hup, tegen een auto die juist passeerde. Die wagen raakte jou zodanig dat je met je hoofd ongelukkig in aanraking kwam met de straat. Je bent opgehaald door een ambulance. Het leek ons het best om je in een kunstmatige coma te houden. Je zult fysiek wel pijn ervaren. Gelukkig heb je niets gebroken.’ Ze stopt. Of ze wacht.

‘Begrijp je wat de dokter je heeft verteld?’ vraagt de vrouw, de zus. Ik probeer een knikkende beweging, maak een keelgeluid.

‘Je hebt sondevoeding gekregen die we zojuist hebben verwijderd,’ zegt de dokter. ‘Het is vandaag 2 januari 2017. Je had het jaar beter kunnen beginnen.’ Ik kijk van de dokter naar de vrouw. De man knijpt zacht in mijn hand.

‘Zo meteen word je opgehaald voor een paar onderzoeken,’ zegt de dokter. ‘Je hoofd heeft nogal een dreun moeten verwerken. Dat hoeft niet per se ernstig te zijn. Onze ervaring. Maak je vooralsnog geen grote zorgen.’

Geen zorgen. Ik lig in een ziekenhuis. Mijn geheugen. Niets gebroken, mijn lichaam blauw, de pijn als ik beweeg. De witte jas verdwijnt. De vrouw mijn zus kijkt me diep in de ogen met een blik vol verdriet. En medelijden. Haar lippen drukt ze op mijn wang. Het is geen wildvreemde. Blijkbaar.

‘Het is goed dat je veel rust krijgt de komende tijd zodat je hersenen kunnen herstellen,’ zegt de blonde man. ‘Je weet nog wie ik ben, toch?’ Hij fluistert. Ik probeer een lach.

‘Mijn vriend misschien ...?’ breng ik uit.

‘Dat weet je niet meer, geeft niks. Volgens de dokters komt alles in orde. Je moet geduld hebben.’ Ik kijk hem aan, zie zijn lippen bewegen.

‘Vind je het goed dat ik straks weer terugkom?’ Het is de vrouw de zus, de klink van de deur heeft ze vast. Ik weet niks. Mijn oog valt op een rood lampje op een apparaat naast mijn bed. Het gaat aan en uit. Wat betekent dat?

‘Is goed,’ antwoord ik. Ik vind alles goed. Ze kijkt me steeds aan. Ik ken haar niet.

‘Morgen kom ik met Gideon. Gideon is je zoon, hij is bijna zeven jaar,’ zegt de vriend. Voorzichtig schud ik mijn hoofd in het kussen als teken van wanhoop.

‘Gideon, je zoon die al zo aardig voetbalt ...’ Hij haalt zijn telefoon uit een broekzak, toont een foto van een kind. Het lacht, ontwapenend, liefdevol. Tranen rollen over mijn wangen, net als bij de man.

‘Hij hoort bij mij ...?’ Het komt er hortend uit tussen snikken door. We houden elkaar vast, zo goed en zo kwaad als dat gaat. Mijn enige steun, zo voelt het.

Waarschijnlijk hoor ik vandaag nog de diagnose. Ik weet bijna niets meer, van niemand. De afgelopen dagen overleefde ik op pijnstillers, slaapmiddelen, infusen. Heel veel weet ik niet meer. Het meeste komt terug zei de vrouw de neuroloog. Ze is niet pessimistisch, of houdt me gewoon voor de gek. Ik geloof alles. Volgens de dokter ben ik zesentwintig en veerkrachtig. Ik voel me doodmoe en wil slapen. Eerst brengt een verpleegkundige een nieuw infuus aan om mijn vocht op niveau te houden. Ik moet slapen maar vraag me af hoe ik hier wegkom zonder verleden. Waar hoor ik thuis? De witte nachtkleding die ik draag is niet van mij. Het moet een doodskleed zijn, een lijkwade. Blijk ik straks toch nog dood te zijn.

2005

3

Iemand hijgt vlak achter mij. Kreunt, zucht in mijn oor mijn nek. Ik wil rennen, bewegen, maar ga niet vooruit, niet weg van wat me achtervolgt. Ik spartel, kansloos tegen de gek die me iets aan wil doen. Ik sprint in het luchtledige, de belager grijpt mijn schouders, plant nagels in mijn vel en talloze handen bewegen over mijn lichaam. Een monster met duizend klauwen, rode klauwen. Ik voel mij zo verschrikkelijk naakt en vecht terug zonder iets te raken ... gillen, ik moet gillen ...!

Een paar tellen later zit mama op de rand van mijn bed. Haar handen bewegen over mijn wangen en door mijn haren, alsof ze mij bevrijdt met magische vingers.

‘Rustig maar, Bloem, je hebt akelig gedroomd. Je ligt gewoon in je bed en wij zijn bij je.’ Achter mama staat papa met een glimlach die medelijden uitstraalt. De angst in mijn eigen blik dooft langzaam, dat voel ik, hoewel mijn ogen vochtig zijn.

‘Er was een monster, een ongelooflijk eng figuur, het zat aan me, overal ...’

‘Zo gaat dat soms in een nachtmerrie,’ zegt mama zacht. ‘Dan kom je vreselijke dingen tegen die niet echt zijn. Morgen ben je het waarschijnlijk alweer vergeten. ’s Nachts lijkt alles veel erger dus probeer je er maar niet al te druk over te maken.’ Ze buigt naar voren en drukt haar gezicht een moment tegen het mijne. Voorbij moeders gezicht zie ik een rode gloed op vaders kale hoofd door de lichtgevende sterretjes aan het plafond.

‘Hou het licht maar aan,’ adviseert mama.